

TALOUSARVIOALOITE 536/2013 vp

Määrärahan osoittaminen Iijoen kalatien rakentamiseen

Eduskunnalle

Iijoen lohikanta on äärimmäisen uhanalainen. Joen varrelle aikoinaan rakennetut voimalaitokset ovat estäneet Iijoen lohen lisääntymisen sen luonnollisilla kutupaikoilla. Iijoen lohikannan elvytyksen edistämiseksi on tehty kaksi hanketta: Vaelluskalat palaavat Iijokeen (2008—2010) sekä Iijoen kalatiet (2011—2013). Hankkeiden johtopäätöksenä on ollut, että kalatie vaikuttaisi merkittävästi Iijoen lohikannan säilymiseen.

Iijoen varrella on viisi voimalaitosta (Raasakka, Maalismaa, Kierikki, Pahkakoski ja Haapakoski), jotka vaelluskalojen pitäisi pystyä kiertämään päästäkseen luontaisille lisääntymisseuduilleen. Kalatie voidaan toteuttaa joko ohitusuomina tai tikapuina. Molemmat toteutustavat on selvityksissä todettu toimiviksi kalojen nousun kannalta. Ohitusuomat olisivat hieman kalliimmat toteuttaa, mutta niistä olisi suurempi maisemallinen ja matkailullinen hyöty.

Koko kalatien toteuttaminen viiden voimalaitoksen ohitse maksaisi arvioiden mukaan ohitusuomina noin 18 miljoonaa euroa ja tikapuina noin 11 miljoonaa euroa. Osa rahoituksesta tulisi kunnilta. Koko hanketta ei tarvitse kuitenkaan rakentaa kerralla. Yhden kalaportaan rakentaminen maksaa noin kaksi miljoonaa euroa. Vuonna 2014 voitaisiin aloittaa ensimmäisen portaan tai uoman rakentaminen.

Selvityshankkeet ovat olleet onnistuneita, mutta niihin on tähän mennessä kulut jo satojatushansia euroja. Hyvät suunnitelmat kalateiden toteuttamiseksi ovat valmiita, ja asiasta on voimassa oleva valtioneuvoston periaatepäätös eli kansallinen kalatiestrategia. Nyt kalatie tulee toteuttaa, jotta aiemmat hankkeet ja selvitykset eivät menisi hukkaan.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2014 talousarvioon momentille 30.40.77 lisäyksenä 1 500 000 euroa Iijoen kalatien rakentamiseen.

Helsingissä 27 päivänä syyskuuta 2013

Mirja Vehkaperä /kesk